

ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

474 ถนนพหลโยธิน ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย 57120

Tel. 053 - 721578 Fax. 053 - 721916

ข้าวเดือนภัย เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาวระบาดในนาข้าว

ระวัง ! เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาวระบาดในนาข้าว

ศูนย์วิจัยข้าวเชียงรายขอแจ้งข่าวเดือนเกษตรกรผู้ทำนา ฤดูนาปรัง 2564 เนื่องจากพบประชากรเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาวในกับดักแสงไฟ ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งในแปลงสำรวจของเกษตรกรอำเภอเชียงของ เทิง เมือง พาน และเวียงชัย พบประชากรตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ในนาข้าว (นาหว่าน) เฉลี่ย 0.20 – 0.40 ตัวต่อต้น ซึ่งต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ สำหรับเพลี้ยกระโดดหลังขาวพบตัวอ่อนและตัวเต็มวัย เฉลี่ย 0.10 – 4.45 ตัวต่อต้น ซึ่งสูงกว่าระดับเศรษฐกิจ รวมถึงในแปลงสำรวจอำเภอแม่ลาว เวียงเชียงรุ้ง แม่สาย และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย (นาปักดำ) พบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เฉลี่ย 0.25 – 0.55 ตัวต่อกอ ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเพลี้ยกระโดดหลังขาว เฉลี่ย 0.35 – 5.40 ตัวต่อกอ แม้ว่าจำนวนเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาว ในบางพื้นที่มีจำนวนต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น จึงมีโอกาที่จะมีการอพยพของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล รวมทั้งเพลี้ยกระโดดหลังขาวเข้ามาเพิ่มเติมในพื้นที่ปลูกข้าว ดังนั้นเกษตรกรแต่ละพื้นที่ควรหมั่นสำรวจแปลงนา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่พบจำนวนเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาวสูงกว่าระดับเศรษฐกิจ เพื่อป้องกันการระบาดของเพลี้ยกระโดดทั้งสองชนิด หากพบเพลี้ยกระโดดทั้งสองชนิด จำนวน 1 ตัวต่อต้น (ในนาหว่าน) หรือจำนวน 10 ตัวต่อกอ (ในนาปักดำ) ให้ดำเนินการป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว จึงขอให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยกระโดดทั้งสองชนิด และศัตรูข้าวอื่น ๆ ในแปลงนาของท่านด้วย

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	เพลี้ยกระโดดหลังขาว

ภาพที่ 1 เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และเพลี้ยกระโดดหลังขาวในระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัย

การควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาและเชื้อไวรัสหวัด

การป้องกันไม่ให้เกิดการระบาด

1. ควรสังเกตเชื้อไวรัสโคโรนาที่มาจากบ้านหรือที่ทำงาน หากพบจำนวนมากควรเลื่อนการปลูกข้าวออกไป
2. เลือกใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น กข29 กข31 กข41 กข47 กข49 พิษณุโลก 2 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 90 และควรเปลี่ยนพันธุ์ข้าวทุก 6 - 8 ฤดูปลูก
3. ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 15 - 20 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปักดำ หรือ โยนกล้า
4. ไม่ปลูกข้าวต่อเนื่อง ควรพักนา อย่างน้อย 1 เดือน
5. ไม่ควรขังน้ำในนาตลอดเวลา
6. ควรแบ่งใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ไม่เกิน 30 - 35 กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ 2 ไม่เกิน 10 กิโลกรัมต่อไร่
7. ไม่ใช้สารฆ่าแมลงในช่วง 40 วันหลังหว่าน
8. แปลงนาที่พบตัวอ่อนเชื้อไวรัสโคโรนาทั้งสองชนิด น้อยกว่า 1 ตัวต่อต้น (ในนาหว่าน) หรือจำนวน 10 ตัวต่อกอ (ในนาปักดำ) ให้ระบายน้ำออกจากแปลงนาให้ดินพอเปียก ทิ้งไว้ 7 - 10 วัน

การควบคุมไม่ให้ขยายพื้นที่การแพร่ระบาด

1. แปลงนาที่พบตัวอ่อนเชื้อไวรัสโคโรนาทั้งสองชนิด มากกว่า 1 ตัวต่อต้น (ในนาหว่าน) หรือจำนวน 10 ตัวต่อกอ (ในนาปักดำ) ให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมการข้าว
ข้าวอายุ 40 - 60 วันหลังหว่าน ใช้ **บูโพรเฟซิน หรือ บูโพรเฟซิน+ไอโซโพรคาร์บ**
ข้าวอายุ 60 วันหลังหว่านถึงเก็บเกี่ยว ใช้ **ไดโนทีฟูแรน หรือ ไพรมีโทรซิน หรือ อีโทเฟนพรีออกซ์**
2. ฉีดพ่นเชื้อราบิวเวอเรีย หรือ สารสกัดสะเดา เพื่อป้องกันกำจัด
3. ถ้าพบอาการไหม้เกิน 70 เปอร์เซ็นต์ ควรไถกลบและปลูกใหม่ (พักแปลงนาประมาณ 1 เดือน)
4. ในระยะกล้าและก่อนเก็บเกี่ยวหากพบเชื้อไวรัสโคโรนาจำนวนมาก ใช้เครื่องดูดแมลงเพื่อกำจัดตัวเต็มวัย
5. **ห้ามใช้**สารฆ่าแมลงที่ทำให้เชื้อไวรัสเพิ่มขึ้น (37 ชนิด รายชื่อแสดงในตาราง)

สารฆ่าแมลง	ประเภทของสาร
กลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์	
1. แอลฟาไซเพอร์เมทริน 10% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
2. ไซแฮโลทริน แอล 5% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
3. ไซเพอร์เมทริน 15% อีซี, 25% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
4. เดคาเมทริน 3%, 31% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
6. เฟนแวลอเรต 38% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
7. เพอร์เมทริน 50% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
8. แลมป์ดาไซแฮโลทริน	ชนิดพ่นน้ำ

กลุ่มสารผสมไพรีทรอยด์สังเคราะห์

1. บีพีเอ็มซี/แอลฟาไซเพอร์เมทริน 40%/1% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
2. บูโพรเพซิน/ไซแอลโทริน 2.5%/1.25% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
3. บูโพรเพซิน/เดคาเมทริน 5%/0.625% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
4. บูโพรเพซิน/เดคาเมทริน 10%/0.625% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
5. คาร์โบซัลแฟน/ไซเพอร์เมทริน 15%/5% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
6. เพนีโตรไทออน/เฟนเวลอเรต 25%/5% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ

กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต

1. ไชยานอนเพนฟอส 40% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
2. เมทิล พาราไทออน 50% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
3. ไอโซซาไทออน 50% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
4. ฟอสซาโลน 35% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
5. ไพริดาเฟนไทออน 75% ดับบลิวพี	ชนิดพ่นน้ำ
6. ควินาลฟอส 25% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
7. เตตระคลอร์วินฟอส 75% ดับบลิวพี	ชนิดพ่นน้ำ
8. ไตรอะโซฟอส 40% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
9. เพนีโตรไทออน/บีพีเอ็มซี 40%/15% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
10. คลอร์ไพริฟอส 2% จี	ชนิดเม็ด
11. ไอซาโซฟอส 2.5%, 3% จี	ชนิดเม็ด
12. ไดอะซินอน 5%, 10% จี, 20% อีซี	ชนิดเม็ดและชนิดน้ำ
13. อีทริมฟอส 5% จี	ชนิดเม็ด
14. ควินาลฟอส 3% จี	ชนิดเม็ด
15. ซาลิไทออน 5% จี	ชนิดเม็ด
16. เทอร์บูฟอส 3% จี	ชนิดเม็ด
17. โฟโนฟอส 5% จี	ชนิดเม็ด

กลุ่มคาร์บาเมต

1. เบนฟูราคาร์บ 20% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
2. เมโทมิล 19.8% อีซี	ชนิดพ่นน้ำ
3. เฟนโทเอต 50% อีซี	ชนิดเม็ด
4. คาร์โบฟูแรน 3%	

กลุ่มอะเวอร์แม็กติน

1. อะบาแม็กติน	ชนิดพ่นน้ำ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม:

ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โทรศัพท์ 0 – 5372 – 15780
และโทรสาร 0 – 5372 – 1916 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cri_irc@rice.mail.go.th

“ข้อควรระวังการใช้สารเคมี

ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้สารเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสมอย่างเคร่งครัด”

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย โทร 053-721578